

Dionizy Kosiński

Niepart, st. 1, gm. Krobia, woj.
leszczyńskie, AZP 67-28/10

Informator Archeologiczny : badania 31, 205-206

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nawóz, st. 10, gm. Nielisz, woj. zamojskie - patrz: neolit

NIELBARK, st. 1, gm. Kurzętnik, woj. toruńskie, AZP 32-52/57

- grodzisko wczesnośredniowieczne

Sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone w październiku przez mgr. Kazimierza Grążawskiego (Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Finansowane przez Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Przebadano powierzchnię 11 m².

Wyeksplorowano dwa wykopy sondażowe, w których uchwycono nieskomplikowany układ stratygraficzny, świadczący o refugialnym charakterze użytkowania. Warstwy demolacyjno-pożarowe świadczą o jego gwałtownym zniszczeniu. Nie stwierdzono pozostałości budowli mieszkalnych. Na podstawie pozyskanego materiału ruchomego obiekt można datować na X - 1 poł. XI wieku.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i w PSOZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

NIELISZ, st. 7, gm. loco, woj. zamojskie, AZP 87-86/8

- osada pradziejowa, wczesnośredniowieczna i nowożytna

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Jacka Buszewicza (Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „TOPAZ”) z udziałem mgr. mgr. E. Henejki, J. Niedźwiedzia, R. Pomarańskiego, A. Urbańskiego w sierpniu i wrześniu. Finansowane przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zamościu. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię około 40 m².

Stanowisko zostało odkryte przez mgr. Andrzeja Urbańskiego podczas badań AZP w 1989 roku. Położone jest na cyplu o ekspozycji północno-zachodniej, zachodniej i południowo-zachodniej, w obrębie prawego brzegu doliny rzeki Wieprz, w bezpośrednim sąsiedztwie terenu budowy zbiornika wodnego „Nielisz”, który zostanie zalany wodą. Badania terenowe przeprowadzono 1997 roku. Pracami wykopaliskowymi objęto 4 wykopy sondażowe.

Badania wykazały istnienie stosunkowo płytkiej warstwy humusowej (ornej), co wiąże się z występowaniem w tym miejscu gleby piaszczystej. Tuż pod warstwą orną w części południowo-wschodniej cypla zarejestrowano obecność warstwy spływowej. W warstwie ornej i spływowej znaleziono nieliczny materiał w postaci ułamków szkła, kilkanaście fragmentów ceramiki współczesnej, fragment ceramiki pradziejowej nieokreślonej kulturowo oraz fragment blachy żelaznej i skorodowaną kłódkę żelazną kowalskiej roboty. Nie zarejestrowano obecności obiektów osadowych. Zapewne materiał archeologiczny zalegał jedynie w warstwie kulturowej, gdyż w obrębie calca nie odkryto żadnych znalezisk, sugerujących istnienie w przeszłości jakichkolwiek wkopów. Część północna cypla współcześnie została sztucznie obniżona, co spowodowało zniszczenie warstwy kulturowej. Efektem tego jest niemal całkowity brak znalezisk starszych niż współczesne. W wyniku badań stwierdzono ślady sporadycznego osadnictwa pradziejowego i wczesnośredniowiecznego. Silniej osadnictwo zaznacza się dopiero w okresie nowożytnym.

Badania zakończono.

NIEPART, st. 1, gm. Krobia, woj. leszczyńskie, AZP 67-28/10

- grodzisko (wczesne średniowiecze, faza D)

Badania sondażowe, przeprowadzone we wrześniu przez dr. Dionizego Kosińskiego (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu). Finansowane przez Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie w ramach programu „Polska w dobie Zjazdu Gnieźnieńskiego”. Przebadano powierzchnię około 0,15 ara.

Badania sondażowe prowadzone są tu od 1981 roku. Tegoroczne badania sondażowe prowadzono w celu pozyskania próbek drewna do badań dendrochronologicznych. Na stanowisku u podnóża wału w części południowej założono wykop o wymiarach 2,5 x 1,00 m który sukcesywnie powiększa-

no tak, że osiągnięto długość 15 m. W trakcie prowadzonych prac natrafiano na częściowo nadpalone i zwęglone belki, z których pobrano próbki na dendrochronologię.

Materiał i dokumentacja znajdują się w IAI PAN w Poznaniu, kopia w PSOZ w Lesznie.

NOWY DWOREK, st. 7, gm. Świebodzin, woj. zielonogórskie, AZP 53-14/7

- ślady osadnictwa z paleolitu schyłkowego
- ślady osadnictwa z mezolitu
- ślady osadnictwa z neolitu
- osada kultury luboszyckiej z okresu wpływów rzymskich
- osada wczesnośredniowieczna

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Ewę Przechrtę (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Świdnicy k. Zielonej Góry). Finansowane przez PSOZ. Jedenasty sezon badań. Przebadano powierzchnię 213,5 m².

Kontynuowano prace prowadzone w latach 60. i 70. przez mgr. E. Dąbrowskiego (10 sezonów). W sezonie bieżącym prace koncentrowały się w północnej części stanowiska.

Badania miały na celu rozpoznanie osadnictwa z epoki kamienia w szczególności schyłkowopaleolitycznego, którego ślady w postaci niezaburzonych warstw miały się zachować w północnej części stanowiska (wg mgr. E. Dąbrowskiego). Odkryto 25 obiektów, w tym 3 bez zawartości kulturowej. Z 23 obiektów 20 datowano na okres wczesnego średniowiecza, zaś 3 na okres wpływów rzymskich. Większość obiektów wczesnośredniowiecznych to jamy nieregularnie owalne lub zbliżone do kolistych, o średnicy od 1 do około 2,5 m, i nieckowatych przekrojach. Na szczególną uwagę zasługują tu 4 obiekty: nr 1 i 4 z wykopu I/97 oraz nr 8 i 10 z wykopu II/97. Pierwszy z nich, kształtem zbliżony do prostokątnego, o wymiarach 4 x 1,5 m, mógł pełnić rolę obiektu mieszkalnego. Smoliste wypełnisko tworzyło dość płaskie dno z wanienkowatym zagłębieniem w części zachodniej jamy. Obiekt nr 4 to palenisko o konstrukcji kamiennej, z zachowanymi na obrzeżach negatywami po kołkach, być może podporach zadaszenia. Obiekty nr 8 i 10, w przybliżeniu owalne, miały językowane, wyodrębnione części, które w przekroju były znacznie płytsze od pozostałych. Były to zapewne partie wejściowe obiektów. Zauważono też ślady wzmocnień konstrukcji w postaci śladów po ukośnie wbitych kołkach. W obiekcie nr 8, w miejscu przejścia partii płytszej w nieckowatą, odsłonięto głęboką jamkę wkopaną w calec, która zawierała kompletny szkielet małego zwierzęcia w silnie skręconej, nienaturalnej pozycji, na grzbiecie. Na podstawie licznych obiektów ceramicznych wczesnośredniowieczne datować można wstępnie na fazę B.

Obiekty datowane na okres wpływów rzymskich powiązano z kulturą luboszycką. Dwa z nich: nr 12 z wykopu I/97 i 9 z wykopu II/97, to zapewne obiekty o charakterze mieszkalnym. Miały one kształt prostokątny lub zbliżony do niego. Obiekt nr 9, odkryty w całości, miał wymiary 5 x 4 m, proste dno i łagodnie ścięte ścianki boczne. Obiekt nr 12, odsłonięty fragmentarycznie (narożnik) miał przekrój wanienkowaty, z negatywami po ukośnie wbitych kołkach w narożach. Materiał kamienny pozyskany z obu wkopów pochodził ze złoża wtórnego. Wystąpił on w postaci naturalnych konkrecji i fragmentów oraz silnie zniszczonych artefaktów (fragmenty półsurowca i odpadki). Jedynie w okolicy obiektu nr 7 i w jego wypełnisku znaleziono rdzenie oraz narzędzia, w tym schyłkowoneolityczny grocik sercowaty. Wydaje się, że jedynie spenetrowanie okolicy obiektu nr 7 da szansę odkrycia nienaruszonych warstw z epoki kamienia.

Badania będą kontynuowane.

OLESNO-WALCE, st. 4, gm. loco, woj. częstochowskie, AZP 85-41/15

- cmentarzysko kultury łużyckiej (okres halsztacki)
- osada wczesnośredniowieczna i średniowieczna

Wyprzedzające badania wykopaliskowe, przeprowadzone na przełomie lipca i sierpnia przez mgr. Ryszarda Kołomańskiego (Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska w Jeleniej Górze) na zlecenie Urzędu Gminy w Oleśnie. Przebadano powierzchnię 615 m².